

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

11 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Guzun Ion,
Judecători – Țurcan Anatolie, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocatul Russu Alexandr în numele inculpatului și de către inculpatul Țiganu Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2022, în cauza penală în privința lui,

Țiganu Vitalie xxxxx, născut la xxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 13.07.2021 – 18.11.2021;

Instanță de apel: 15.12.2021 – 14.06.2022;

Instanță de recurs: 05.09.2022 – 11.07.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 18 noiembrie 2021, Țiganu Vitalie a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(5) Cod penal, fiindu-i stabilită în baza acestei Legi pedeapsa în formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani și 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus calcularea termenului executării pedepsei cu închisoarea de către Țiganu Vitalie din data de 18.11.2021.

S-a inclus în termenul pedepsei lui Țiganu Vitalie, durata deținerii acestuia în arest preventiv din 26.04.2021 până la 18.11.2021.

Măsura preventivă - arestul aplicată în privința lui Țiganu Vitalie a fost menținută până la intrarea sentinței în vigoare.

S-a încasat de la Țiganu Vitalie, în beneficiul statului cheltuielile judiciare suportate în cadrul urmăririi penale pentru efectuarea expertizelor dactiloscopice în sumă totală de 3360 lei (trei mii trei sute șazeci lei).

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Brînzilă Axenia către Țiganu Vasile privind încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor judiciare, a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Țiganu Vitalie, în beneficiul părții vătămate Brînzilă Axenia, prejudiciul material cauzat prin infracțiune în mărime de 467 089 lei (patru sute șazeci și șapte mii optzeci și nouă lei), prejudiciul moral în mărime de 25 000 lei (douăzeci și cinci mii lei), cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei (cinci mii lei), cheltuielile legate de procurarea biletelor de avion tur-retur SUA – Moldova în sumă de 904,06 dolari SUA (nouă sute patru dolari SUA, șase cenți) și 671,81 Euro (șase sute șaptezeci și unu Euro,

optzeci și unu cenți) sau echivalentul în lei RM conform cursului BNM la data executării sentinței.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Țiganu Vitalie, în perioada de timp cuprinsă între xxx, perioada cu certitudine nu a fost posibil de stabilit, acționând de comun acord și împreună cu persoane la moment neidentificate de către organul de urmărire penală, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin spargerea ușilor de acces în locuința și în bordeiul gospodăriei ce aparține lui Brînzilă Grigore, amplasată în s. xxxxx, de unde au sustras mai multe bunuri materiale, după cum urmează: un cuptor în valoare de 200 euro, adică în sumă de 4.263 lei; un set de veselă pentru 6 persoane în valoare de 200 dolari SUA, adică în sumă de 3.593 lei; un set de veselă pentru 12 persoane în valoare de 250 dolari SUA, sau 4.491 lei; un set de veselă pentru 24 persoane în valoare de 300 dolari SUA, sau 5.390 lei; un televizor color de model „LG” estimat în valoare de 10.000 lei; un set de tacâmuri pentru 24 persoane în valoare de 500 Euro, sau 10.658 lei; o mașină de tocat carne în valoare de 2.000 lei; un butoi din lemn (100 litri) în valoare de 500 lei, care conținea țuica în valoare 5.000 lei; un butoi din inox (250 litri - 1.2 mm) în valoare de 3.600 lei; un butoi din inox (250 litri- 1.2mm) în valoare de 3.600 lei; un butoi din lemn (200 litri) în valoare de 4.000 lei; 50 sticle cu conținut de alcool în asortiment cu cantitatea de 1.7 litri și 1,75, litri (Whisky, CONGIAC, Amaretto și altele) estimate în valoare totală de 2.000 dolari SUA, sau 35.935 lei; o baterie auto-acumulator în valoare de 1.450 lei; un telescop în valoare de 2.700 lei; prosoape mari 44 unități x 25 în valoare totală de 1.100 dolari SUA, sau 23.447 lei; prosoape medii 40 unități x 21 în valoare totală de 840 dolari SUA, sau 15.093 lei; prosoape mici 40 unități x 12 în valoare totală de 480 dolari SUA, sau 8.624 lei; o cutie pentru rufe în valoare de 140 lei; 2 halate pentru baie în sumă de 1.000 lei; o cutie 5 kg detergenți în sumă de 330 lei; 5 kg de praf de spălat în sumă de 330 lei; soluții de uz casnic în sumă de 200 lei; cosmetică în asortiment în sumă de 1.700 lei; parfum pentru femei și bărbați, 13 unități în valoare totală de 3.400 lei; un aparat de bărbierit bărbați în sumă de 360 lei; un set de cratițe, tigăi și codițe (12 unități) în sumă de 100 dolari SUA, sau 1.796 lei; un set de căni (6 unități) în valoare de 30 lei; un aparat pentru cafea cu costul de 100 euro, sau 2.131 lei; o râșniță pentru condimente în sumă de 350 lei; două becuri cu senzor de mișcare în sumă de 600 lei; două cearșafuri în valoare de 600 lei; șase cuverturi în sumă de 2.000 lei; două seturi de pahare din cristal, pentru 6 persoane în valoare totală de 1.700 lei; două seturi salatiere din cristal pentru 6 persoane în sumă totală de 1.990 lei; două bomboniere din cristal pentru 6 persoane în sumă totală de 1.160 lei; lenjerie de corp în asortiment: sutien, colanți, chiloți estimați în valoare de 3.000 lei; haine pentru bărbați în asortiment: pantaloni, cămăși, 3 costume sportive culoare: albastru deschis, vișiniu și verde estimate în sumă totală de 3.500 lei; pantofi pentru femei, mărime 37, culoare neagră în sumă de 650 lei; pantofi pentru femei, mărime 37, culoare cafenie în sumă de 650 lei; pantofi pentru femei, mărime 37, culoare albastru închis în sumă de 650 lei; pantofi pentru femei, mărime 37, culoare bej în sumă de 650 lei; două perechi de cizme de iarnă pentru femei, mărimea 37, culoare neagră în sumă totală de 1.800 lei; cizme scurte, pentru femei, mărime 37, culoare albastru închis în sumă de 950 lei; un palton de damă cu glugă, mărime 46, culoare cafenie în sumă de 1.360 lei; o geaca de damă, mărime 46, culoare albastru deschis cu costul de 50 dolari SUA, sau 890 lei; o jacheta de damă, mărime 46, culoare vișiniu în valoare de 1.200 lei; 30 de fețe de masa, diferite culori în sumă totală de 6.000 lei; 13 pleduri pentru pat, diferite culori și diferite dimensiuni în valoare totală de 7.250 lei; un set, colecție numismatică de monede, din diferite țări în valoare totală de 225.000 lei; 6 perne din pene, în sumă de 1.800 lei; un ogheal din lână în valoare de 480 lei; două seturi lenjerie de pat cu 2 perne, în sumă totală de 4.000 lei; mai multe haine folosite în sumă de 5.000 lei; 15 borcane x 3 litri, cu ulei din floarea soarelui în sumă totală de 1.800 lei; o cratiță din aluminiu, cu capac în volum de 40 litri în sumă de 4.000 lei; două căldări cu capac, în sumă de 388 lei; 4 căldări din plastic în sumă de 124 lei; 4 căldări mici din plastic, în sumă de 104 lei; 2 ceaune din

fontă, 10 litri în sumă totală de 480 lei; 2 ceaune din fontă, 8 litri în sumă totală de 404 lei; 2 ceaune din fontă, 6 litri în sumă de 360 lei; 6 boluri de culoare albă în sumă de 1.612 lei; 2 bidoane din aluminiu, capacitatea 40 litri în sumă totală de 1.100 lei; un borcan din sticlă, capacitatea 10 litri cu conținut de țuică în valoare totală de 800 lei; un aspirator centralizat firma „Aspiramagic” în valoare de 850 euro, sau 18.118 lei; 2 prelungitoare electrice a câte 5 metri în sumă de 198 lei; 2 prelungitoare electrice a câte 10 metri în sumă de 300 lei; un parfum „Polo” împreună cu dezodorant în sumă de 1.000 lei; o pereche de sutieni, un set de lenjerie culoare roz cu flori de trandafir, în sumă de 350 lei; 9 perechi de ciorapi în sumă totală de 1.800 lei; un cântar de bucătărie de model „SILVER CREST” în sumă de 400 lei; un parfum „Malizia UOMO” în sumă de 100 lei; 51 de clește pentru haine de culoare albastru deschis în sumă de 200 lei; o pătură de culoare bej în suma de 250 lei; un cearceaf de culoare albastră în sumă de 300 lei; un polonic de bucătărie în sumă de 10 lei; 2 ștergare în suma de 500 lei; o sticlă din plastic cu capacitatea de 1,5 litri cu alcool în sumă de 150 lei; o cutie în care se afla o bancnotă din argint cu nominalul 100 \$, estimat în valoare de 200 dolari SUA, sau 4.000 lei; burete pentru bucătărie și anume 2 complete în sumă de 100 lei; un set de linguri și furculițe a câte 8 bucăți în sumă de 400 lei și 2 cuverturi din material de bumbac în sumă de 500 lei, astfel cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în valoare totală de 467.089 lei.

Acțiunile inculpatului Țiganu Vitalie au fost încadrate în baza art.186 alin.(5) Cod penal, individualizată după semnele: „furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrundere în încăpere și în alt loc pentru depozitare, de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari”.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Russu Alexandr în numele inculpatului, prin care a solicitat admiterea apelului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie casată integral sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Țiganu Vitalie să fie achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(5) Cod penal, cu respingerea integrală a acțiunii civile.

3.1. În motivarea cererii de apel avocatul Russu Alexandr în numele inculpatului a invocat că, sentința primei instanțe neîntemeiată, ori la caz nu există probe ce sunt în stare să probeze comiterea faptei penale. Starea de fapt și de drept statuată de prima instanță, în baza probelor acuzării și apărării, incorect a fost stabilită, iar soluția emisă este una inertă pe speța dată care derogă de la normele instituite de legiuitor.

A menționat că, Țiganu Vitalie urmează a fi achitat din motive că în învinuirea adusă de acuzatorul de stat, ultimul nu a prezentat absolut nicio probă directă care ar putea demonstra vinovăția inculpatului, iar sentința de condamnare a fost emisă doar pe presupuneri, iar hotărârea primei instanțe de condamnare este întemeiată doar pe: declarațiile martorilor (acuzării); declarațiile părții vătămate; probele obținute în urma efectuării acțiunilor procesual-penale de organul de urmărire penală.

A constatat că, în ședința de judecată nu a fost dovedită vinovăția inculpatului, astfel din analiza probelor în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, apărarea a reținut că în cauză nu s-au adus probe convingătoare că inculpatul ar fi comis faptele infracționale, ori: declarațiile părții vătămate nu denotă per ansamblu vinovăția cet. Țiganu Vitalie, ele neputând constitui temei de învinuire/condamnare a lui, ci dimpotrivă aceste declarații se contrazic expres cu declarațiile date de inculpat și alți martori care din urmă nu au fost combătute prin careva probe concludente, acțiune de confruntare etc., de vreme ce nerecunoașterea vinei și lipsa unui probatoriu de învinuire pe cauza dată, demonstrează cu certitudine nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate, ori la caz operează principiul nevinovăției.

A susținut că prima instanță nu a luat în considerare că, conform doctrinei penale latura subiectivă a furtului se caracterizează prin vinovăție sub forma intenției directe, calificată prin

scopul acesteia - de sustragere obligatoriu de stabilit. Pentru existența infracțiunii este important ca să existe apariția scopului de sustragere, fapt ce nu s-a demonstrat.

De asemenea a relatat că, prima instanță fără să se expună asupra tuturor motivelor invocate de către apărător în numele inculpatului Țiganu Vitalie, care dovedește că acesta nu a comis furtul, nu se face vinovat de comiterea faptei penale, lipsește intenția spre a comite furtul, element obligatoriu al vinovăției inculpatului care determină existența laturii subiective a infracțiunii în fapta cercetată, astfel instanța fără a motiva prin ce s-a probat intenția unică a făptuitorului acțiunile lui îndreptate nemijlocit spre săvârșirea infracțiunii care ar califica fapta drept furt s-a limitat la enumerarea indicilor infracțiunii care urmau a fi stabilite în cazul calificării faptei conform art.186 Cod penal, fapt ce denotă nemotivarea sentinței de condamnare.

A considerat că, soluția instanței de judecată nu și-a găsit motivarea în conținutul hotărârii emise și în acest sens instanța nu a motivat absolut care acțiuni concrete au fost săvârșite de către inculpat, ori instanța a ajuns la concluzia că acesta a sustras bunurile pe ascuns, de altfel, din declarațiile părții vătămate și a martorilor nu rezultă teze sau informații directe precum că Țiganu Vitalie ar fi sustras careva bunuri de la partea vătămată.

A mai menționat că din Raportul de expertiză judiciară rezultă că urmele papilare și digitale ridicate în cadrul cercetării la fața locului din data de 05.04.2021 efectuat în domiciliul cet. Brînzilă Grigore, au fost create nu de către cet. Țiganu Vitalie, ci de o altă persoană. Această probă confirmă declarațiile inculpatului, ori nici acuzarea și nici partea vătămată nu au contestat acest raport de expertiză, recunoscând astfel valabilitatea acestui Raport care în opinia apărării dezvinovățește inculpatul.

A relevat că, nevinovăția inculpatului se confirmă și prin declarațiile martorului Baciuc Constantin care a confirmat că i-a donat lui Țiganu Vitalie sticle cu vinuri de fabrică și un butoi de aluminiu, declarațiile martorului Tabacari Viorica și Rufa Vasilii.

A invocat că, în speță nu s-a demonstrat nici existența laturii obiective a infracțiunii, or infracțiunea de furt este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia, la propria dorință. La caz, Țiganu Vitalie nu a dispus/folosit de careva bunuri care ar aparține părții vătămate ori toate bunurile ridicate de la domiciliul său în cadrul percheziției sunt bunurile sale personale, ori acuzare nu a prezentat careva probă/act care confirme faptul că bunurile ridicate din domiciliul cet. Țiganu ar aparține acestei părții vătămate.

A constatat nulitatea procesului-verbal de examinare a obiectului din 24.05.2021 a telefonului mobil de model „Samsung A11” ce aparține inculpatului Țiganu Vitalie. Astfel, examinarea a fost efectuată de o persoană neîmputernicită, or, cet. Pintilei Alexandru nu a avut careva împuterniciri de a efectua acțiunea dată. La fel, examinarea a fost efectuată în lipsa și fără a informa inculpatul și apărătorul acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2022, apelul a fost respins ca nefondat, cu menținerea fără modificări a hotărârii contestate.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea de către Țiganu Vitalie urmând a fi calculat din data pronunțării deciziei – 14 iunie 2022, cu includerea în acest termen durata reținerii și arestării preventive de la 26 aprilie 2021 până la 18 noiembrie 2021 și perioada executată a pedepsei de la 18 noiembrie 2021 până la 14 iunie 2022.

4.1 În motivarea soluției, instanța de apel a statuat că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt, just a aplicat în speță normele de procedură penală și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a invocat că, cu toate că inculpatul Țiganu Vitalie, la urmărirea penală, în prima instanță și instanța de apel nu a recunoscut vinovăția în comiterea faptei incriminate, vina ultimului a fost confirmată prin probele anexate la materialele cauzei și cercetate în ședința de judecată în instanța de fond și verificate în instanța de apel. Declarațiile inculpatului, precum că dânsul nu a sustras de la partea vătămată Brînzilă Axenia careva bunuri și că bunurile depistate la domiciliul său în rezultatul percheziției îi aparțin lui, instanța de apel le califică drept o metodă de autoapărare întru evitarea pedepsei penale. Totodată, pe parcursul judecării cauzei nu au fost stabilite motive de a supune îndoielilor probele administrate de organul de urmărire penală și suspuse cercetării de instanța de fond.

Astfel, vinovăția inculpatului Țiganu Vitalie în comiterea infracțiunii imputate se confirmă prin cumulul probelor administrate, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Brînzilă Axenia date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță; declarațiile părții vătămate Brînzilă Grigore date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță; declarațiile martorului Barbăroșie Olesea date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță; declarațiile martorului Vasilița Antonia date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță; declarațiile martorului Rufa Vasile date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță; declarațiile martorului Rufa Anatolie date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță; declarațiile martorului Rufa Iurie date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță; declarațiile martorului Tabacaru Viorica date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță; declarațiile martorului Baciuc Constantin date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță; declarațiile martorului Popa Cătălina date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță; procesul verbal de cercetare la fața locului cu planșa fotografică acțiune procesuală efectuată la 05.04.2021 (f.d.12-20, Vol. I); procesul verbal de percheziție la domiciliu, acțiune procesuală efectuată la 29.04.2021 (f.d.106-107, Vol. I); procesul verbal de percheziție la domiciliu, acțiune procesuală efectuată la 26.04.2021, (f.d.138-139, Vol. I); procesul verbal de percheziție corporală, acțiune procesuală efectuată la 26.04.2021 (f.d.207, Vol. I); procesul verbal de examinare a obiectului, acțiune procesuală efectuată la 29.04.2021, (f.d.140-143); procesul verbal de examinare a obiectului, acțiune procesuală efectuată la 26.04.2021 (f.d.144-151); procesul verbal de examinare a obiectului, acțiune procesuală efectuată la 24.05.2021 (f.d.162-163); corpurile delict recunoscute prin ordonanța din 04.05.2021 (f.d.143); corpurile delict recunoscute prin ordonanța din 04.05.2021 (f.d.151); corpul delict recunoscut prin ordonanța din 25.05.2021 (f.d.163).

Instanța de apel a menționat că, probele administrate în faza urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată și verificate în instanța de apel, în ansamblu racordă între ele și pe deplin confirmă vinovăția inculpatului Țiganu Vitalie în săvârșirea infracțiunii incriminate, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii incriminate, poziția avocatului fiind una de apărare și este îndreptată spre eschivarea de la răspundere pentru cele comise

Astfel, analizând probele prezentate în ședința instanței de apel și apreciindu-le, din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, analizate, contrar alegațiilor părții apărării, instanța de apel a constatat că ele demonstrează cu certitudine vina inculpatului în comiterea faptelor imputate. Instanța de apel cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, stabilește că acțiunile inculpatului Țiganu Vitalie cuprind elementele constitutive ale art.186 alin.(5) Cod penal, „furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrundere în încăpere și în alt loc pentru depozitare, de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari”.

Instanța de apel a reținut că, *obiectul juridic* al infracțiunii prevăzute la art.186 Cod penal îl constituie relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de ocrotirea relațiilor patrimoniale, iar obiectul juridic special format din relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile. *Latura obiectivă* a infracțiunii de furt se realizează prin sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane. Sustragerea bunurilor altei persoane constă în scoaterea fizică a bunului din sfera de stăpânire a persoanei în posesia sau deținerea căreia se afla acel bun și trecerea lui în sfera de stăpânire a făptuitorului. Bunul sustras poate fi numai un bun mobil. Bunul mobil poate fi animat sau neanimat. Nu interesează dacă bunurile mobile sunt principale sau accesorii, divizibile sau indivizibile, fungibile sau nefungibile, consumptibile sau neconsumptibile, iar cele neanimate, indiferent de starea lor fizică (lichidă, solidă sau gazoasă). Astfel, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art.186 Cod penal are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea de luare ilegală și gratuită; 2) urmările prejudiciabile sub formă de prejudiciu patrimonial efectiv, 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile; 4) modul ascuns. *Latura subiectivă* a furtului se caracterizează prin intenție directă și scop de profit (de a obține avantaje materiale). Este necesar ca scopul cerut de lege să existe în momentul săvârșirii faptei. La caz, este dovedită prezența scopului de cupiditate în acțiunile inculpatului Țiganu Vitalie, și intenția directă a acestuia de a sustrage bunurile indicate în învinuire. *Subiectul infracțiunii* prevăzute de art.186 alin.(5) Cod penal este persoana fizică responsabilă, care la momentul săvârșirii infracțiunii a împlinit vârsta de 14 ani. Țiganu Vitalie este născut la data de 18.06.1977, respectiv are calitatea de subiect a infracțiunii pentru care este învinuit.

Cu referire la luarea ilegală și gratuită a bunurilor părții vătămate Brînzilă Axenia de către inculpatul Țiganu Vitalie, instanța de apel a constatat că inculpatul în perioada de timp cuprinsă între xxxxx, perioada cu certitudine nu a fost posibil de stabilit, acționând de comun acord și împreună cu persoane la moment neidentificate de către organul de urmărire penală, având intenția sustragerii bunurilor altei persoane, prin spargerea ușilor de acces în locuința și în bordeiul gospodăriei ce aparține lui Brînzilă Grigore, amplasată în s. Mereni, r-nul Anenii Noi, de unde au sustras mai multe bunuri materiale, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în valoare totală de 467.089 lei.

Instanța de apel a notat că în rezultatul percheziției efectuate la domiciliul lui Țiganu Vitalie la xxxx au fost depistate și ridicate un pled de culoare roșie combinat cu alb, un ceainic din fontă de 4,5 l, un parfum de model Polo împreună cu deodorantul, o pereche de sutieni de culoare roză cu flori de trandafir, o pereche de ciorapi de culoare albă combinat cu sur, 2 perechi de ciorap de culoare albă, o pereche de ciorapi de culoare albă cu inscripția USA, o pereche de ciorapi albi cu inscripția FILS, o pereche de ciorapi din lână de culoare bej, 3 ciorapi din mătase de culoare bej, un cântar de bucătărie de model „Silver Crest”, un parfum de model Malizia Uomo, 51 de clește pentru haine de culoare albastru deschis, o pătură de culoare bej, un cearșaf de culoare albastră, un polonic de bucătărie din metal cu mâner de culoare neagră, un ștergar de culoare albastră închisă cu ornamente aurii, un ștergar de culoare neagră cu desene cu papagali de culori verde, roșu și albastru. La fel, în cadrul percheziției efectuate la data de 29 aprilie 2021 la domiciliul martorului Tabacaru Viorica au fost depistate și ridicate un pled de culoare roșie combinat cu alb, un ceainic din ciugun de aproximativ 4,5 litri. Din veceul situat în gospodăria menționată au fost ridicate: o sticlă de băutură goală cu denumirea „Nemiroff” de 1000 ml, o sticlă de băutură goală cu denumirea „Bardar” de 500 ml, o sticlă de băutură goală cu denumirea „Jelzin” de 1000 ml, o sticlă de băutură goală cu denumirea „Sol Negru” de 0,75 l, o sticlă de băutură goală cu denumirea „Zernof” de 0,75 l, o sticlă de băutură goală cu denumirea „Purcari 1827” de 750 ml, o sticlă de băutură goală cu denumirea „Хортица” de 500 ml, o sticlă de băutură goală cu denumirea „Martini” de 500 ml, un uscător de păr de model „Domotec” de culoare negru combinat cu sur.

Astfel, în urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, cât și a argumentelor apărătorului în interesele inculpatului Țiganu Vitalie, expuse în cererea de apel, instanța de

apel ajunge la concluzia că lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatului Țiganu Vitalie în comiterea faptei incriminate, iar vinovăția inculpatului Țiganu Vitalie în săvârșirea infracțiunii incriminate a fost demonstrată pe deplin.

În continuare, instanța de apel a reținut că infracțiunea prevăzută la art.186 alin.(5) Cod penal, se pedepsește cu închisoare de la 7 la 12 ani, fiind atribuit în acord cu art.16 Cod penal la categoria infracțiunilor grave. Cu privire la personalitatea inculpatului Țiganu Vitalie, instanța de fond nu a stabilit în acțiunile învinuitului Țiganu Vitalie careva circumstanțe atenuante. În conformitate cu prevederile art.77 Cod penal, în acțiunile învinuitului Țiganu Vitalie în calitate de circumstanțe agravante, instanța de fond a stabilit – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză. La fel s-a stabilit că învinuitul Țiganu Vitalie la evidența psihiatrică nu se află (f.d.3, Vol. II), dar se află la evidența narcologică – ca consumator de droguri THC (f.d.4, Vol. II). La locul de trai se caracterizează negativ (f.d.5, Vol. II). Potrivit revendicării (Forma 246) se constată că învinuitul Țiganu Vitalie anterior a fost atras la răspundere penală, însă antecedentele penale au fost stinse (f.d.6-8, Vol. II).

Astfel, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de lipsa circumstanțelor atenuante și prezența celor agravante, de personalitatea celui vinovat, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a individualizat pedeapsa, stabilindu-i lui Țiganu Vitalie, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(5) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani și 6 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În context, pedeapsă sub formă de închisoare cu executare este legală, întemeiată și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Cu referire la acțiunea civilă, instanța de apel a menționat că potrivit art.385 alin.(1) pct.10) - 11) instanța de judecată soluționează dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă; precum și dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă. În conformitate cu art.387 pct. (1) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. Potrivit prevederilor art.219 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală; repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale. În corespundere cu prevederile art.221 alin.(2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă se intentează față de bănuit, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului. Totodată, art.1998 alin.(1) Cod Civil, stabilește că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În lumina celor expuse, instanța de apel a conchis că urmare a acțiunilor ilicite ale inculpatul Țiganu Vitalie, părții vătămate Brînzilă Axenia i-a fost adus un prejudiciu atât material, cât și moral. Or, inculpatul fiind recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii imputate, urmează să recupereze integral prejudiciul cauzat părții vătămate, cu mențiunea că

sumele urmează a fi exprimate în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației.

Astfel, instanța de apel a considerat legală și întemeiată soluția primei instanțe și în partea în care a fost soluționată acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Brînzilă Axenia nefiind constatate temeiuri legale pentru a interveni în această soluție.

Referitor la cheltuielile de judecată legate de perfectarea Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-1755 din 29.04.2021 (vol. I, f.d.62-70) și Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/4-R-27 din 26.05.2021 (vol. I, f.d.77-82) în sumă de 1680 lei pentru fiecare raport, adică suma de 3360 lei, instanța de apel a considerat că soluția primei instanțe prin care ultima a dispus încasarea sumei de 3360 lei din contul inculpatului Țiganu Vitalie, este una justificată și întemeiată, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Conform art.142 alin.(1) Cod de procedură penală, „Expertiza se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sânt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii, artei, meșteșugului sau în alte domenii. Posedarea unor asemenea cunoștințe specializate de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către judecător nu exclude necesitatea dispunerii expertizei judiciare. Dispunerea expertizei judiciare se face, la cererea părților, de către organul de urmărire penală, procuror sau de către instanța de judecată, precum și din oficiu de către organul de urmărire penală sau procuror.” În conformitate cu art.143 alin.(1), pct. 6) Cod de procedură penală „Expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea: altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză”.

Dispozițiile alin.(3) art.75 din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, nr.68 din 14.04.2016, expres stabilește că „în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) Cod de procedură penală”. Totodată, prin Legea Parlamentului nr.316 din 22.12.2017, MO40-47/09.02.18 art.108, art.143 alin.(2) Cod de procedură penală, a fost abrogat.

Conform art.227 Cod de procedură penală, prevede că, (1) Cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. (2) Cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei judiciare sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. (3) Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Potrivit art. 229 Cod de procedură penală (1) Cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. (2) Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. (3) Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare

poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Urmare celor menționate, instanța de apel a considerat că, cheltuielile de judecată în sumă totală de 3360 lei, suportate pentru expertizelor în prezenta cauză, urmează a fi încasate anume din contul lui Țiganu Vitalie în beneficiul statului, având în vedere că, la momentul derulării a acțiunilor de urmărire penală aceste cheltuieli au fost suportate de stat.

La fel, instanța de apel a constatat că și soarta obiectelor recunoscute în calitate de corpuri delictive, a fost soluționată de prima instanță în conformitate cu art.162 Cod de procedură penală, sentința urmând a fi menținută și în această privință.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către;

- inculpatul Țiganu Vitalie, prin care solicită reexaminarea cauzei și emiterea unei decizii corecte;

- avocatul Russu Alexandr în numele inculpatului, prin care invocând ca temei pentru recurs ordinar prevederile art.427 alin.(1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu emiterea unei noi hotărâri privind achitarea inculpatului sau remiterea cauzei la rejudecare.

5.1. În susținerea recursului inculpatul Țiganu Vitalie invocă că, la materialele cauzei nu sunt probe că doamna Brînzilă Axenia a avut o colecție de monete în valoare de 225 000 lei, nefiind prezentat nici un certificat și nici un document, iar partea vătămată are scopul să- i ia casa părintească.

Menționează că, partea vătămată nu a putut concretiza câte monete a avut în colecție, nu a putut spune exact numărul acestora.

De asemenea, consideră că declarațiile martorilor sunt contradictorii, deoarece cele depuse în cadrul urmăririi penale nu coincid cu cele din cadrul ședințelor de judecată.

5.2. În susținerea recursului avocatul Russu Alexandr în numele inculpatului invocă că, instanța de apel nu a dat un răspuns motivat dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat (art.385 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală), ori la soluționarea chestiunii menționate, luând ca bază cerințele principiului caracterului personal al răspunderii penale, a trebuit să se stabilească cu certitudine că anume inculpatul Țiganu Vitalie ar fi comis fapta prejudiciabilă de care el este învinuit și care a fost rolul acestuia.

Susține că decizia de condamnare este întemeiată doar pe declarațiile martorilor , a părții-vătămate și pe probele obținute în urma efectuării acțiunilor procesual-penale la organul de urmărire-penală.

Sub acest aspect, apărarea atestă faptul că în ședința de judecată nu a fost dovedită vinovăția inculpatului iar din analiza-logică a probelor în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, apărarea reține că în cauză nu s-au adus probe convingătoare că inculpatul ar fi comis faptele infracționale, ori declarațiile părții-vătămate nu denotă pe-n ansamblu vinovăția cet. Țiganu Vitalie, ele neputând constitui temei de învinuire/condamnare a lui, dar dimpotrivă acestea declarații se contrazic expres cu declarațiile date de inculpat și alți martori care din urmă nu au fost combătute prin (careva probe concludente, acțiune de confruntare etc.), de vreme ce nerecunoașterea vinei și lipsa unui probatoriu de învinuire pe cauza dată, demonstrează cu certitudine nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate, ori la caz operează principiul nevinovăției.

La fel, prima instanță nu a luat în considerare că, conform doctrinei penale latura subiectivă furtului se caracterizează prin vinovăție sub forma intenției directe, calificată prin scopul acesteia - de sustragere obligatoriu de stabilit. Pentru existența infracțiunii este important ca să exista apariția scopului de sustragere, fapt ce nu s-a demonstrat. De asemenea, prima instanță fără să se expună asupra tuturor motivelor de către apărător în interesul inculpatului cet. Țiganu Vitalie, care dovedește că acesta nu a comis furtul, nu se face vinovat de comiterea faptei-penale, lipsește intenția spre a comite furtul, element obligatoriu al vinovăției inculpatului care determină existența laturii subiective a infracțiunii în fapta

cercetată, astfel instanța fără a motiva prin ce s-a probat intenția unică a făptuitorului acțiunile lui îndreptate nemijlocit spre săvârșirea infracțiunii: „care ar califica fapta drept furt”, s-a limitat la enumerarea indicilor infracțiunii care urmau a fi stabilite în cazul calificării faptei conform art.186 Cod penal, fapt ce denotă nemotivarea sentinței de condamnare.

Sușține că, soluția instanței de judecată nu și-a găsit motivarea în conținutul hotărârii emise și în acest sens instanța nu a motivat absolut care acțiuni concrete au fost săvârșite de către inculpat, ori instanța a ajuns la concluzia că acesta a sustras bunurile pe ascuns, de altfel din declarațiile părții vătămate și a martorilor nu poate fi confirmat/nu se conțin teze sau informații directe precum că Țiganu Vitalie a sustras careva bunuri de la partea vătămată.

Relevă faptul că, nevinovăția inculpatului rezultă și din raportul de expertiză judiciară (f/d 78), unde expertul-judiciar a stabilit expres faptul că urmele papilare și digitale ridicate în cadrul cercetării la fața locului din data de xxxx efectuat în domiciliul lui Brînzila Grigore, au fost create nu de către Țiganu Vitalie, ci de o altă persoană. Probă, care fiind una verifică și care confirmă declarațiile inculpatului Țiganu Vitalie, ori nici acuzare și nici partea-vătămată (avocatul acestuia) nu au contestat acest raport de expertiză, fapt ce prezumă că au recunoscut valabilitatea acestui raport (acestei probe ce dezvinovățesc pe inculpat). Precum și din declarațiile martorului Baciu Constantin care a indicat că în primăvară anului trecut a început lucrările la construcția casei sale, iar Țiganu Vitalie toata vara a lucrat la construcția casei sale, construcția a durat până în toamnă, luna octombrie.

Consideră că, suspiciuni trezește și modul de audierea martorului Tabacari Viorica la organul de urmărire penală, or, în ședința de judecată aceasta a negat veridicitate declarațiilor scrise-personal de către ofițerul de urmărire penală în cadrul audierii acesteia, indicând că declarațiile scrise de ofițer (sunt eronate), susținând integral declarațiile date în ședința de judecată.

În speță nu s-a demonstrat nici existența laturii obiective a infracțiunii, or infracțiunea de furt este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia, la propria dorință. La caz Țiganu Vitalie nu a dispus/folosit de careva bunuri care ar aparține părții-vătămate ori toate bunurile ridicate la el la domiciliu în cadrul perchezitiei sunt bunurile sale-personale, ori acuzare nu a prezentat careva probă/act ce să ne confirme faptul că bunurile ridicate din domiciliul lui Țiganu ar aparține acestei părți-vătămate.

Indică apărarea că, în cazul dat organul de urmărire penale nu a probat faptul că inculpatul Țiganu Vitalie eventual își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv cauzat părții-vătămate și a dorit în mod conștient, survenirea acestora și anume să intre în posesia bunurilor părții vătămate, incluzându-le în sfera sa patrimonială și să obțină un venit material.

Concluzionează că, nu au fost prezentate probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar fi dovedit vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, ultima fiind bazată în exclusivitate pe presupuneri care nu pot sta la baza emiterii unei sentințe de condamnare, iar toate dubiile neînlăturate în condițiile legii urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului, or acuzatorul în acest sens nu a întreprins măsuri, nu a prezentat probe nici suplimentar celor existente, astfel încât s-au omis orice posibilități legale de a mai dovedi cumva vinovăția lui Țiganu Vitalie.

Invocă că, pledez pentru achitarea lui Țiganu Vitalie din motivul că ultimul nu a comis fapta incriminată, iar acuzatorul de stat nu a prezentat absolut nici o probă-directă care ar demonstra vinovăția acestuia.

Procesul-verbal de examinarea-obiectului din 24.05.2021 a fost întocmit cu abatere de la norma art.260 Cod de procedură penală, fiind întocmit/examinat telefonul unilateral de către organul de urmărire-penală, în absența și fără a informa despre acest fapt inculpatul și avocatul acestuia.

Urmare, în speță organul de urmărire-penală avea împuternicirea potrivit încheierii Judecătoriei din 21.05.2021 de a examina în mod-silit telefonul mobil, dar nu și în lipsa inculpatului/avocatului acestuia. De altfel examinarea telefonului s-a efectuat într-un mod defectuos ori nu s-a asigurat inculpatului dreptul de a participa la acțiunea dată, dreptul de a face careva obiecții. La procesul-verbal nu au fost anexate careva fotografii, înregistrări-video care să confirme că informația selectată din telefonul mobil și ulterior indicată în procesul-verbal corespunde adevărului și nu este una eronată, fapt ce contravine art.260 alin.(6) Cod de procedură penală. La procesul-verbal se anexează schițele, fotografiile, peliculele, casetele audio și video, mulajele și tiparele de urme executate în cursul efectuării acțiunilor de urmărire penală; deși, la sfârșitul acestui act este indicat că au fost folosite mijloace tehnico-științifice în cadrul cercetării, fapt care nu se regăsește la materialele cauzei-penale. Totodată prima pagină a procesului-verbal de examinarea-obiectului din 24.05.2021 nu este semnată, fapt ce contravine art.260 alin.(5) Cod de procedură penală, concomitent examinarea telefonului mobil Samsung AII a fost efectuată de o persoană neîmputernicită, ori ofițerul de urmărire-penală în speță este Popa Cătălina dar aceasta din urmă nu a efectuat prezenta acțiune procesual-penală dar fiind efectuată de Pentelei Alexandru care de fapt nu a avut împuternicire de a efectua acțiunea dată.

Consideră că, acuzatorul a expediat prezentul dosar în instanța de judecată pe baza doar a unor presupuneri că Țiganu Vitalie este vinovat de faptele incriminate, ori în speță acesta din start a negat faptul comiterii infracțiunii alipite iar probele administrate de acuzare nu sunt pasibile de a demonstra faptul că inculpatul a comis infracțiunea incriminată conform rechizitoriul întocmit. În realitate partea vătămată a dus în eroare participanții la proces, iar adevărată victimă fiind însuși Țiganu, care neîntemeiat se află în stare de arest preventiv.

Menționează că, chiar dacă instanța de apel a apreciat prezența vinovăției inculpatului, aceasta a apreciat eronat valoarea prejudiciului material cauzat părții vătămate, astfel acțiunile inculpatului nu pot încadrate în prevederile art.186 alin.(5) Cod penal.

Prin urmare, este negată săvârșirea de către inculpat a infracțiunii prevăzută de art.186 alin.(5) Cod penal - furtul, dar concomitent se contestă și încadrarea acțiunilor în baza art.186 alin.(5) Cod penal, acestea posibil urmând a fi încadrate în alin.(1) al respectivei norme.

Însă, instanța de apel nu a cercetat careva probe care ar fi în stare să probeze faptul că, părții vătămate i s-au sustras bunuri anume în valoarea indicată, or, faptul că a avut anterior în posesie/proprietate așa volum de bunuri. Respectiv, valoarea prejudiciului cauzat nu a fost probat în speța dată, motiv din care instanța de apel urma să recalifice acțiunile incriminate lui Țiganu Vitalie în art.186 alin.(1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de această normă penală.

Reține că, nu s-a demonstrat latura obiectivă a infracțiunii, or, infracțiunea de furt este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia, la propria dorință fapt care nu s-a probat, mai mult ca atât nu a fost probată nici faptul că bunurile invocate de partea-vătămată ca fiind sustrate ar fi fost în posesia inculpatului, probă care duce la calificarea corectă a normei penale.

Deși inculpatul este învinuit de comiterea faptei „cu cauzarea de daune în proporții considerabile”, atestă apărarea faptul că nu s-a probat în speță dar și nici nu s-a motivat prin decizia instanței de apel, fie prin efectuarea de trimitere la careva acte, probe de existența sau nu a cuantumului proporțiilor considerabile, în situația în care nu s-a stabilit careva acte de proveniență de la partea-vătămată a procurării, posesiunii bunurilor ca fiind sustrate, sau nu s-a probat prețul/sau aproximativ prețul acestor bunuri, mai mult nu s-a administrat nici o probă/fotografie ce ar atesta faptul că până la presupusul furt partea-vătămată a avut în posesie bunurile menționate.

Conchide că, atât prima instanță cât și cea de apel nu a dat apreciere obiectivă a daunei incriminate de acuzare ce fiind provocată părții-vătămate, în situația lipsei unui probatoriu în acest sens vizavi de prețul bunurilor-sustrase, fapt ce denotă o sentință/decizie lacunoasă.

6. Referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate a fost depusă de către procuror, care solicită dispunerea inadmisibilității recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia că, acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia, or, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prevederile art.427 alin.(1) Cod de procedură penală indică că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate în speță, inculpatul Țiganu Vitalie și avocatul Russu Alexandr își întemeiază dezacordul cu decizia contestată pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, precum și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către recurenți și-au găsit confirmare în speța dedusă judecății, sub aspectul că instanța de apel *nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Colegiul atestă că, recurenții critică decizia instanței de apel din considerentul motivării deficitare și contradictorii a soluției pronunțate, evidențiind că la caz instanța de apel prematur a menținut sentința primei instanțe prin care inculpatul Țiganu Vitalie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(5) Cod penal, fără a face trimitere la careva probe care ar dovedi existența la caz a cuantumului proporțiilor considerabile, precum și faptul dacă bunurile sustrase au fost sau nu în posesia părții vătămate și care ar fi prețul real al acestor bunuri.

Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că, nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă un temei de casare.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit reține că, rejudecând cauza instanța de apel a respins apelul declarat de către avocatul Russu Alexandr, cu menținerea sentinței primei instanțe fără modificări, invocând că probele administrate la faza de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată și verificate în instanța de apel, dovedesc vinovăția inculpatului Țîganu Vitalie în săvârșirea infracțiunii incriminate, iar poziția acestuia fiind una de apărare și este îndreptată spre eschivarea de la răspundere pentru cele comise.

Efectuând o analiză textuală a părții motivante a deciziei instanței de apel se deduce, că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor ce ar fi clare și întemeiate legal asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței contestate de apelant, în raport cu motivele invocate de părți și circumstanțele reale ale acestei cauze.

Deci, în speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere, că lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri.

Colegiul penal lărgit evidențiază într-un prim aspect faptul, că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării, în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu.

Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat.

Iar pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Colegiul penal lărgit remarcă că, potrivit art.414 alin.(1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

În corespundere cu art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări.*

Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate.*

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel).

Sub aspectul expus mai sus, Colegiul penal lărgit stabilește că, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4.1 din decizie*), se constată că, aceasta nu a judecat cauza

potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, pronunțând o decizie nemotivată.

Totodată, urmează a se reține că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (hotărârea Fomin versus Republica Moldova din 11 octombrie 2011).

Colegiul remarcă că, instanța de apel în decizia sa (*f.d.49-56, vol. III*), doar a trecut în revistă mijlocele probatorii administrate pe caz în prima instanță, fără a oferi propria apreciere a acestora așa cum o cer prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală și prevederile art.414 alin.(2) și (6) Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

În contextul expus, Colegiul penal lărgit evidențiază că, instanța de apel în decizia emisă s-a redus doar la enumerarea probelor și trecerea lor în revistă ca în final să conchidă că, probele administrate în faza urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată și verificate în instanța de apel, în ansamblu racordă între ele și pe deplin confirmă vinovăția inculpatului Țiganu Vitalie în săvârșire infracțiunii incriminate, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii incriminate, poziția avocatului fiind una de apărare și este îndreptată spre eschivarea de la răspundere pentru cele comise.

Având la bază cele constatate, Colegiul penal lărgit consideră că, instanța de apel nu a cercetat fondul cauzei, nu a verificat probele administrate în speță nu le-a apreciat din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, or, referindu-se superficial asupra acestora, în final, instanțele și-au întemeiat soluția privind *vinovăția lui Țiganu Vitalie de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(5) Cod penal, doar în baza probelor acuzării, fără a supune verificării și aprecierii probele și temeiurile invocate de partea apărării.*

În continuare, Colegiul penal lărgit mai reține că, instanța de apel în decizia emisă nu a specificat care sunt probele concrete care dovedesc vinovăția inculpatului Țiganu Vitalie de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(5) Cod penal, or, aceasta doar a enumerat probele examinate în ședința de judecată în primă instanță, fără a delimita care probe dovedesc vinovăția acestuia de comiterea infracțiunii.

Totodată, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel urma să se expună motivat și în partea admiterii acțiunii civile, or, pronunțând o hotărâre de menținere a sentinței primei instanțe prin care s-a admis parțial acțiunea civilă și s-a dispus încasarea de la Țiganu Vitalie în beneficiul părții vătămate Brînzilă Axenia a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 467 089 lei, nu a motivat soluția în acest sens, or, prin aceeași sentință ***s-a dispus restituirea corpurilor delictive*** – *un pled de culoare roșie combinat cu alb, un ceaun din fontă de 4,5 l, un parfum de model Polo împreună cu deodorantul, o pereche de sutieni de culoare roză cu flori de trandafir, o pereche de ciorapi de culoare albă combinat cu sur, 2 perechi de ciorap de culoare albă, o pereche de ciorapi de culoare albă cu inscripția USA, o pereche de ciorapi albi cu inscripția FILS, o pereche de ciorapi din lână de culoare bej, 3 ciorapi din mătase de culoare bej, un cântar de bucătărie de model „Silver Crest”, un parfum de model Malizia Uomo, 51 de clește pentru haine de culoare albastru deschis, o pătură de culoare bej, un cearșaf de culoare albastră, un polonic de bucătărie din metal cu mâner de culoare*

neagră, un ștergar de culoare albastră închisă cu ornamente aurii, un ștergar de culoare neagră cu desene cu papagali de diferite culori, care se află la păstrare în camera corpurilor delictive a IP Anenii Noi, proprietarilor legali după intrarea sentinței în vigoare.

Colegiul penal lărgit atestă că, reiterând prevederile Legii procesual penale și civile și operând cu noțiuni generale, instanța de apel în decizie nu și-a motivat soluția cu privire la cuantumului prejudiciului material și moral încasat de la inculpatul Țiganu Vitalie.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că *urmare a acțiunilor ilicite ale inculpatul Țiganu Vitalie, părții vătămate Brînzilă Axenia i-a fost adus un prejudiciu atât material, cât și moral. Or, inculpatul fiind recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii imputate, urmează să recupereze integral prejudiciul cauzat părții vătămate, cu mențiunea că sumele urmează a fi exprimate în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației. Astfel, instanța de apel consideră legală și întemeiată soluția instanței de fond și în partea în care a fost soluționată acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Brînzilă Axenia nefiind constatate temeiuri legale pentru a interveni în această soluție, motivare pe care Colegiul penal lărgit o consideră insuficientă, în termeni vagi.*

Colegiul atestă că, decizia instanței de apel prezintă concluzii evazive în acest sens ceea ce echivalează cu o motivare superficială și neclară dat fiind că suma încasată de către prima instanță și menținută de către instanța de apel este nejustificată, nefiind clar dacă bunurile pretinse că au fost sustrase de către inculpatul Țiganu Vitalie au fost în posesia părții vătămate Brînzilă Axenia și cum a fost stabilită valoarea lor reală.

Prin urmare, Colegiul constată că, hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Din considerentele expuse, instanța de recurs ordinar menționează la acest capitol că, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

Or, instanța de apel urma să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate inculpatului Țiganu Vitalie în baza art.186 alin.(5) Cod penal, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării acestora și să-și argumenteze corespunzător concluziile trasate pe marginea alegațiilor expuse de părți.

Omisiunea instanței de apel de a face propria analiză a probatoriului administrat în speță și de a se expune argumentat asupra fiecărei probe în parte, este cu certitudine o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor urmând a fi înlăturată de instanța de apel, prin rejudecarea cauzei.

În lumina celor reținute, se consideră că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația de a judeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe, care trebuiau a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, de vreme ce cei care au responsabilitatea de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să fie în măsură să audieze victimele, învinuitul și martorii în persoană și să evalueze credibilitatea declarațiilor date de aceștia, evaluarea credibilității fiind o sarcină complexă care nu poate fi îndeplinită, de obicei, numai prin darea citirii declarațiilor, după cum a procedat de altfel în cauza deferită judecării instanța de apel.

Astfel, reieșind din cele constatate supra, Colegiul menționează că, în virtutea efectului devolutiv al apelului, prevederile art.414 Cod de procedură penală, obligă instanța de control

judiciar ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelanți, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, iar în temeiul celor prescrise de art.417 alin.(1) pct.8) din același Cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea lor, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

În aceeași sferă de argumentare, Colegiul penal lărgit relevă că, de regulă, rezultând din prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, totodată instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar. Respectiv, la judecarea apelului, instanța urmează cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția și că recursul ordinar este întemeiat.

Totodată, Colegiul mai specifică faptul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de partea apărării în cererea de apel, formulând niște răspunsuri neargumentate, astfel, nu a dat răspunsuri care să corespundă exigențelor impuse de art.6 CEDO care să garanteze participanților la proces dreptul la un proces echitabil. Conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 alin.(1) din Convenție, înglobează, inter alia, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980).

Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanță de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (cauza Perez împotriva Franței [MC] nr.47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994), ceea ce la caz nu s-a realizat

În acest context, dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de temeiurile care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art.art.417-418 Cod de procedură penală.

Instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art.436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice din nou și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le de-a apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să constate prezența sau lipsa

vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, să dea răspuns la toate cerințele și argumentele apelantului ținând cont de motivele invocate în cererile de apel și dispozițiile expuse în prezenta decizie și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art.art.414, 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Russu Alexandr în numele inculpatului și de către inculpatul Țiganu Vitalie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2022, în cauza penală în privința lui **Țiganu Vitalie xxxx** și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **14 septembrie 2023**.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu